

СВОБОДА СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ СВОБОДИ

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLIV. Ч. 193. Джерзі Сіті, Н. Дж., середа, 19-го серпня 1936. — VOL. XLIV. No. 193. Jersey City, N. J., Wednesday, August 19, 1936. THREE CENTS

ПОТРЕБА ДОПОМОГИ ФАРМЕРАМ ЗРОСТАЄ

ВАШИНГТОН. — За обчисленнями федерального уряду понад два мільйони осіб, що живуть на фермах і по селах, будуть цього року потребувати публічної допомоги внаслідок знищення їх засівів виливами, посухою й іншими елементарними нещастями.

Федеральний уряд зазначає при тому, що фонди, ухвалені останньою сесією конгресу, не вистарчають на покриття всіх потреб допомоги.

Уряд каже, що без публічної допомоги коло 120,000 фермерських родин будуть цієї зими терпіти крайню нужду.

ЕДНАЮТЬ УСІХ І ВСЯ.

ВАШИНГТОН. — Краєвий комітет Республіканської Партії координує двох редакторів фермерських газет, щоб вони змогли зєднати для Ландона фермерів.

У Нью-Йорку відбулися збори провідниць жінок з Республіканської Партії, радили про методи кампанії для Ландона.

Бувший командант стейтської партії „Американського Легіону“ в Нью-Йорку став обидати край з промовама за кандидатуру Ландона. Він змальовує президента Рузвельта як „людину, що не має серця ветеранів“.

СТРАЙК У ГЕРСТОВІЙ ГАЗЕТІ ТРЕВАЄ ДАЛІ.

СІЕТЛ (Вашингтон). — Страйк у Герстовій газеті „Сіетл Пост-Інтеліджерс“ триває далі. Вона вже не появилася 5 днів. Тепер видавці газети видали заяву, в котрій кажуть, що газета не вийшла через те, що за страйкуючими редакційними робітниками стали робітники з юніі відвізників.

Страйкуючі редакційні робітники видали теж публічну заяву, котру вони помістили в газеті „Таймс“. Заява має заголовок: „Що за брехні!“ У заяві говориться: „Видавці „Пост-Інтеліджерсера“ хочуть вмовити у вас, що члени газетної юніі та їх симпатичні чи робітничі рекетіри й найчорніші шубравці. Газетна юніа хоче, щоб народ міста знав, що Вільям Рендолф Герст ненавидить робітника, і тому він хоче здрихнути молоду й енергійну юнію його робітників у редакційнім відділі його газети „Пост-Інтеліджерс“.“

ЗУДАРЕННЯ ОМНІБУСА З ТЯГАРОВИМ ВОЗОМ.

ІСТОН (Па.). — Омнібус підприємства „Грей-гавнд“, що віз 13 осіб, зударився з моторовим тягаровим возом. 11 осіб були ранені, з них 2 тяжко. Оба вози перевернулися й займались. Люди з тяжкою бідою отворили вікна омнібуса й утекли з нього.

І АМЕРИКА ГОТОВИТЬСЯ.

ГАЙД ПАРК (Нью-Йорк). — Президентові Рузвельтові демонстровано коло його літньої палати наймодернішу протиповітряну гармату, що може вистрілити 25 набоїв на хвилину.

Департамент війни потвердив пляни нового мосту на ріці Гудсон, що має бути вибудований коло міста Терітаун, Нью-Йорк.

Агенти бюро інвестицій при департаменті сувільверта, величезної сили. Кажуть, що револьвер має два рази більшу силу, як найкращі поліційні револьвери, та може одним стрілом розбити автомобільну машину.

БУДУТЬ СУДИТИ МУРА ЗА БИВСТВО ПАННИ КЛІВЕНДЖЕР.

АШВИЛ (Норт Каролайна). — Велика лава присяжних суддів місцевого карного суду постановила поставити на суд за бивство першого ступня й грабж 22-літнього мурина Мартіна Мура, котрий, як каже поліція, признався до бивства 18-літньої панни Гелени Клівенджер.

Мур заявив, що він не винуватий.

ОБХОДЯТЬ РІЧНИЦЮ БІБЛІОТЕКИ.

НЬЮ-Йорк. — У Парку Брайтена на 42-тій вулиці святковано вчорашнього дня відкриття бібліотеки під відкритим небом.

Проба показалася дуже вдавна. За перший рік існування бібліотеки користали великі маси людей. За два перші місяці позичено близько 40,000 томів, а за цілий рік з бібліотеки пропали всього 34 томи.

Бібліотеку заведено за порозумінням між зарядом Публічної Бібліотеки на 42-тій вулиці та департаментом парків міста Нью-Йорк. Читачі сидять на лавках парку.

ЦІКАВЕ ВЕСЕЛЛЯ.

У римо-католицькій церкві в містечку Гелмета, Нью-Джерзі, священик давав у той самий день шлюб двом сестрам. Джулі й Сесилі Скот. 22-літня Джулі виходила заміж за 60-літнього фермера Вільяма Тилтона, а 18-літня Сесилія за його сина, 22-літнього Ернеста Тилтона.

БЛАГОДАТИ СОВЕТСЬКИХ СТОЛОВОК.

„Ізвестія“, приносять відомість про масове затроєння в фабричних „столовах“. Переведена ревізія у цих харчівних санітарних і них страшний стан санітарний. Воно знайдено нові бруду і неовіжких харчових продуктів. Посуду залишають там немити. Був випадок, що в комірці знайшли кільканацять мильграмів риби, яку понадризали шурі.

ВСЮДИ КРАДУТЬ.

До угорського поштового уряду вже довший час приходили скарги, що хтось отвірає американські листи і забірає з них долари. Управа почти завела слідство, наслідком якого арештували Йосифа Чапека, 60-літнього поштового службовця. Чапек служив при угорській пошті вже 17 літ.

ЗБУНТОВАНИ ВІЗНИ.

Торунь мав недавно небуденну сензацію. Збунтувалися кримінальні в'язні, яких крикнули на вулиці. В'язні вибивали вікна й викидали криві вікна різні предмети, як ідунок, шитки і залізні прутки з ліжок. Щойно поліція з допомогою пожежної сторожі привернула порядок.

ВИКРИЛИ ФАБРИКУ ОПІО.

В Букарешті, в самім центрі міста, викрили тайну фабрику опію. Арештовано кількадесять осіб. В цю аферу є вмотаних кілька осіб зі столичної еліти. Власника теж арештували, а льокаль опечатали.

ЗА МЕЖУ.

В Голоскові, пов. Товмач, на тлі спору за межу Василь Данишук убив мотикою свого сусіда Яковяка. Данищука арештували.

В ОБОРОНІ ДЕРЕВИНИ.

Одною з особливостей Парика є правдивий кедр з Лібану, що перетривав 150 років. Його посадила голосна маркіза де Помпаду у 1788 р. Кілька разів хотіли кедр зрубати, але все в обороні дерева виступало населення і кедр залишався. Тепер старий кедр мав упасти жертвою святової вистави, що відбудеться в Парижі в найближчій році. Місце, де росте дерево, належить до терену вистави і там має стати павільон. Тимчасом населення вислало до управи міста делегацію, яка знову випробила життя для дерева. Через те мусять в дечому змінити плян забудовання виставових теренів. Митомовлі насувається аналогія до господарки управи міста Львова, яка нищить без потреби дерева при вулицях заводять мушари.

НЕГУС ПОВИНЕН БУВ ВІРИТИ ПРОРОЦТВАМ САБИ.

Італійські газети друкують пророцтво королеви Сабі, жінки царя Соломона, яке переказали італійцям конітські священники в Ассуні. Згідно з тією легендою королева Саба, яка мала сина від Соломона, заповіла, що Етіопія до ті буде вільною, доки в ній буде панувати нащадок Соломона. Як видно, пророцтво здійснилося, бо 4,000 років у ній панувала та сама династія і ніхто не міг її усунути. Лише в 1920 р. рас Тафарі скинув законного негуса Ясу, останнього з роду Соломона, і сам став негусом. Таким чином пророцтво зперед 4,000 років здійснилося і негус не з Соломонового роду не міг оборонити краю.

ПАМ'ЯТНИК ПЕРШИМ КНИГОПЕЧАТНИКАМ.

В Ужгороді Закарпатських країв Самбора відбулося дня 5. липня ц. р. відкриття та посвячення пам'ятника першим книгопечатникам на Бойківщині — василіям Людковичеві й Сильвестрові. Пам'ятник здвигнено в місці, де перед 300 роками була їх друкарня.

ДИТИНА З СЕРЦЕМ НАВЕРХА НЕ ПРОЖИЛА ДОВГО.

Д-р Е. В. Зварич з Вілінгдона, Алта., був на дорозі до здобуття слави, що міг суперничити з д-ром Дейфом з Келлендера, Онт., але щастя не послужило йому довго. Він був лікарем при ще більше незвичайній породі ніж Діонів п'ятернята, бо при його допомозі вродилася дитина з серцем наверх. Вродила дитину жінка Фреда Садовека з Васель-Алта., в шпиталі у Вілінгдоні, 11. липня. Дитина, хлопчик, мала настільки нормальна, що мала 8 фунтів ваги, але її серце було не в грудях, а наверх грудей. Серце було нормальне.

Дитину по уродженню оглянув ще д-р В. Горещкий, а потім рішили перевезти її до Едмонтону до університетського шпиталю, бо не знали, було, що властиво з нею робити. Лікари застановилися над тим, чи не можна якось зробити операції, щоб прикрити серце, та 14. липня ввечір дитина вмерла. Серце враз перестало битися і життя дитини скінчилося.

ДОРОГА ОНКА.

Варшавська прокуратура поставила в стан обвинувачення З. Шучиньку та її сестриницю Сінніцьку за присвоєння чужого майна. Вони дблядали свою жорну знайоми так рівно, що по смерті жорні Віталійської ріднина отримала брід більшої потілки і біжутерії. Частина біжутерії знайшли при ревізії в обвинувачених.

ОБТЯВ ЯЗИК ВЛАСНИМИ ЗУБАМИ.

Такий випадок трапився з Мулярєві Ігнатом Ляхові з Золотої, пов. Береско. Він їв розвером та як нещасливо впаав, що власними зубами втяв собі язик. Нещасливого відвезли до лікарні.

ЗА КРИВДУ СЕСТРИ.

15-літній хлопець у Пабаніцах застрілив свого швагря Івана Міста. На слідстві виявилось, що вбитий обидився брутально зі своєю жінкою і не раз бив її до крові. Але була також домова, що жінка покійного намовляла свого брата до помсти і купила йому револьвер. Зате засудили її на десять років в'язниці, малолітнього вбивця віддали до дому поправки.

4,000 ЛІТ ЛЮДСЬКОГО ЖИТТЯ В КРАЮ ЕСКІМОСІВ.

На острові св. Лаврентія на морі Беринга знайдено шість верств людських мешканців, а в кожній останки кісток і знарядів, які в тім часі вживано. Відкриття зробив учений Отто Вілліам Гейст з університету Аляски при допомозі президента тої інституції, д-ра Ч. Бонела. Гейст є занадто осторожним ученим, щоб говорити, скільки тисяч літ покривають знахідки у згаданих верствах, але ті, що з ним робили, кажуть, що знахідки свідчать, що ескімоси жили на острові св. Лаврентія 4000 до 5,000 літ тому, тобто переліти, поки фараони побудували піраміди в Єгипті.

ЗА ОСОБИСТІ ПОРАХУНКИ.

В Малехові, пов. Жидачів, кілька осібників з цієї місцевості побили смертельно Михайла Кураса. Причиною нападу були особисті поррахунки. В безнадійнім стані відвезли Кураса до лікарні.

ХТО НАЙЧИСТІШИЙ?

Англійське статистичне бюро подає дані про скількість уживаного мила в різних краях. Найбільше мила тоалетного вживає Данія, бо аж 682 грами на особу. Франція, де продукують найкращі перфуми, вживає тільки 368 грамів на особу. Простого мила вживає найбільше Голандія, бо 14 кілограмів на особу річно. По Голандії йдуть Данія, Бельгія, Франція, Англія, Німеччина, Австрія, Італія і Мадридчина. Відомостей, скільки мила вживають Соевці, нема. Знаємо, що мило належить там до раритетів. Проте зарештою пнуть і совєтські часописи, які нарікають постійно на брак мила. Цим пояснюється своєрідний заплах, який вдареє ніс кожного європейця, коли опиниться в юрбі совєтських промадян.

ВИГАДЛИВІ ВАРШАВ'ЯНКИ.

Влада викрила великі прощеві зловживання в поштовім уряді Варшави. Почтові урядовці фальшивали прошеві перекази в Франції. Про розкриття зловживань говорить факт, що один із чотирьох арештованих поштовців мав на своїй конті в банку 30,000 зл.

ЖЕРТВИ КУПЕЛ.

У Виселі під Насиловом, пов. колонезький, купалися четверо дітей. Одна з них, 7-літня Ірина Валесек понала топитися. На поміч потоплювачі поспішив її старший брат разом з двома товаришами. Та по кількох хвилинах усі четверо щезли під водою.

ЛИПИНСЬКИЙ І СКОРОПАДЩИНА

ЛЬВІВ. — У Львові завзявця комітет влаштування академії в честь В. Липинського. У зв'язку з тим деякі люди закинули комітетові, що не запрошив усі групи до участі в цій академії. На це комітет видав пояснення, в якому говорить так: „Комітет влаштування академії подає отрим до відома, що вислав запрошення на академію до всіх чільніших українських промадян, прихильників ідей В. Липинського, без різниці переконань, за винятком тих дуже нечисленних одиниць, або часописців, що посередньо чи законспіровано підтримують бущого гетьмана Скоропадського, тому, що з його емігрантського оточення вийшли негідні та обезчещуючі наклепи на В. Липинського, наклепи, які намагались понизити ім'я великого українського громадянина. — За комітет влаштування академії: м-р Петро Ісаєв, д-р Всеволод Метальський“.

ФІЛІ СТРАЙКІВ У ПОЛЬЩІ.

ЛЬВІВ. — Про цілі Польщі, як теж по території окупованих країв, вибухають страйки. В Перемішлі вивбух окупаційний страйк (себебо влади, у яким робітники не опускають фабрик, а займають їх далі, одначе не працюють) в одній з більших робітень жіночих суконь. У Тарнові вивбух страйк конфекційних робітників. Страйк обняв 200 осіб. Причина страйку: негодна виплата заробітків і брак збірної умови. Хліборобський страйк в Кільварці в Студинці, калуського повіту, після інтервенції повітового старости зліквідований. У Бендіні, в фабриці дроту, страйкує 430 робітників, які домагаються підвишки платні і збірної умови. В томуж місті страйкує теж 700 сезонних робітників, занятих при роботах. Окупаційні страйки в Рабінювічах і Стшемешіцах тривають далі. В Олькуші, в фабриці паперу „Ключе“, страйкує 150 робітників, що домагаються підвишки платні.

ЩОДИНО ТЕПЕР НАЗІВУЮТЬ ІХ ПРАВДИВИМ ІМЕНЕМ.

МОСКВА. — Цей середи розпочався суд над бущим великими більшовицькими лідерами, Зіновієвом і Каменєвом, які колись відиграли першу ролу в закріпленню більшовизму в Росії та в інших підбитих територіях. Як твердить совєтська преса, судять їх не як політичних в'язнів, тільки як бандитів, що прихитилися колись морально до вбиття Кірова, а тепер плянували атентат на Сталіна. Суд є тихий і допускають на нього дуже мале число людей.

ПОЛЯКИ МІЖ СОБОЮ.

ВАРШАВА. — В селі Вершохславці, тарновського повіту, звідки походить бущий прем'єр Польщі Вітос, у часі народнього обходу кілька прихильників Вітоса напали на поліцейя й побили його тяжко. Тяжко ранений поліцейя ледві дотягнувся до поштерунку, щоб там скритися. Одначе товпа пішла за ним і, обкруживши поштерунку, почала виважувати двері. Рівночасно хтось підпалив дім. Збавкени одного поліцейя почали відстрілюватися, вбиваючи одного напасака, а другого франчачи.

БЕЗПОЩАДНІ БОІ В ІСПАНІІ.

ГЕНДЕЙ (Франція). — Офензива революційних війск поступає далі. Вони атакували з моря і суші містк Астурі і Сан Себастьян. У їх руки потрапило місто Андоян. Як тільки революціонери почали бомбардувати Сан Себастьян, урядові війська почали масово розстрілювати прихильників революції, що були в їх руках під арештом. В той спосіб вони розстріляли в Іруні 1,200 полонених, а в Сан Себастьяні 600. Урядові війська знаходяться у відступі на Мадрид.

ЛІСБОНА (Португалія). — Революційні війська виграла важну битву, що вивязалася недалеко міст Меріда і Бадахос. У тій битві брало участь 20,000 вояків. Битва була дуже жорстока; полонених убивали на місці.

МАДРИД. — За обчисленнями чужих обсерваторів, в еспанській революції беруть участь три чверти мільона озброєних вояків. З цього числа 235,000 стоять по стороні революціонерів, а пів мільона по стороні уряду. Одначе по боці революції стоїть майже ціла регулярна армія, а по боці уряду наскоро сформована цивільна міліція.

СЕРБЕР (Франція). — Влада в Барселоні опинилася фактично в руках революційних червоних банд. Один утікач, професор університету, що перебував у тому місті 15 літ, подає так: „Барселона й околичні менші міста обернулися в нетрилітми й особистої ненависти, серед якої життя ні на хвилину не є безпечне. Тисячі злочинців, увільнених з тюрми, бущують по вулицях. Деякі з них є назначені „провідниками“ в різних комуністичних гуртках. Ті орди, що мають тепер владу над Каталонією, нагадують шурів, що повиязли з каналів. Я боюся, що буде важко загнати їх назад у канали“. Дали професор розказував про те, як ці червоні банди видирають собі взаємно політичних в'язнів, щоб мати приємність їх розстрілювати.

"СВОБОДА" (LIBERTY)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays. Owned by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Edited by Editorial Committee

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

Address: "СВОБОДА", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ПАРТІЯ ЛЕМКЕ

У Клівленді, де цього року вже відбулися конвенції партій Республіканської й Соціалістичної, відбулася минулого тижня конвенція так званого „Краєвого Союзу для Суспільної Справедливості“.

На конвенції з'явилися крім цих іще прихильники д-ра Тавсенда, автора плану пенсії на старі літа, та луїзіянського проповідника Смита, що вважає себе наслідником на престолі луїзіянського диктатора Гуї Лонга.

Доказуючи, чому нова партія, що об'єдналася довкола кандидатури Лемке, не може здобути собі ніякого постійного значіння в американській політиці, „Таймс“ каже, що ця третя партія спирається або на повне неутво або на свідомі перекурчування.

Між ці проповіді, що лишать певний слід, можна зачислити наприклад само імя організації. Дуже можливо, що „Союз для Суспільної Справедливості“ не багато причиняється до заведення справжньої суспільної справедливості в Америці.

КОМСОМОЛ

В Советах нараховується тепер коло 9 мільонів фізкультурників, з чого 6 мільонів юваків, 2 мільони жінок і 1 мільон шкільної дівчорі.

Тимсамим та цифра тратить свій застрашаний або імпонуючий характер. Резерви, вишколені в армії, ведуть в неї і булб фальшиво побільшувати 11 мільонів військових резервів.

На окрему увагу заслугоє комсомол на советській Україні, як другий по величині складовий частини советського Союзу з населенням 31,901,400, себто 19.2% населення всього Союзу, по даних за березень 1935 року.

Москва прикладає велику увагу до комсомольської роботи по всіх не-московських країнах Союзу, а зокрема на Україні. Робиться це тому, що на Україні противомосковські тенденції куди сильніші, як в інших частинах Союзу, та що комсомол на Україні пересеканий усіма іншими лише не просоветськими комуністичними ідеями, що в свою чергу загрожують московській позиції на Україні і вкінці може довести до відривання України від Союзу.

„ГАЛИЦЬКА ЗРАДА“

(Що Петлюра писав про Галицько-Українську Армію).

Складом „Комітету для вшанування Х. річниці смерті Симона Петлюри“ появилася у Варшаві брошура проф. Ол. Лотоцького п. з. „Симон Петлюра“.

„Справа розєднання національних інтересів українських глибоко займала увагу Симона Петлюри. В листі до мене 11. лютого 1924 р. він докладно спиняється на цій справі. З приводу деяких фактів, що свідчили про тертя у територіальних відносинах на еміграції, він пише, що ці факти „в моїх очах є виявом того проклятого політичного дуалізму, що існує між нашими галичанами, і що вже багато дався в знаки нації загальнонаціональній справі.“

В тім самім розділі читаємо далі: „На тлі такої оцінки настрів місцевого розєднення серед української нації Симон Петлюра недвозначно характеризує поступування галицького командування по переході армії на сторону Денікіна тим терміном, що й досі неусвідомлений належно декількома галицькими колами“.

В тім самім розділі читаємо далі: „На тлі такої оцінки настрів місцевого розєднення серед української нації Симон Петлюра недвозначно характеризує поступування галицького командування по переході армії на сторону Денікіна тим терміном, що й досі неусвідомлений належно декількома галицькими колами“.

Урядом Західньої Области У. Н. Р. Повинен поінформувати Вас, що ця зрада запала тоді, коли, згідно з оперативним пляном мого штабу, наше війське мало всі шанси оточити добровольчу армію і знищити її. В той час, коли армія наддніпрянська виконувала зазначений плян, армія галицька то тупцювала на місці, то йшла назад, через що перша армія задалеко витягнула своє крило й опинилася під загрозою перерви свого стику з галицькою армією.

Таке писав Петлюра про Українську Галицьку Армію, про галицький уряд і про галичан взагалі, скидаючи на них головну вину за свої невдачі на полях боїв і в політиці.

Щож сказати про таке збезчещення Петлюрою Української Галицької Армії, галицького уряду і галичан узагалі? Думаємо, що вистарчить пригадати коротко деякі факти з тих часів, щоб оцінити, як належить, історичну „вартість“ того, що написав Петлюра.

Якіж ті факти? Стже передовсім не відпадає історичній дійсності перше твердження Петлюри, що він шойно „після зрадницького удару в спину з боку галичан“ мусів попробувати співдїлання з поляками.

те співдїлання він приготував дуже далеко скорше, ніж УГА заключила договір з Денікіном. Свідчить про це наглядна декларація, яку вже дня 19. серпня 1919 р. зложила польському урядові у Варшаві надзвичайна місія — з підписами Пилипа Пилипчука, Кліма Павлюка і Володимира Тулюпи. А тоді УГА і галицький уряд шойно перейшли були за Збруч.

З отсього першого історичного факту логічно і консеквентно випливає другий історичний факт: відношення уряду УНР і Петлюри до УГА і галицького уряду. Яке було те відношення? Було таке, щоб досягнути змогу виключно самим вести переговори з Польщею і виключно самим розпоряджати Галичиною.

Як уряд УНР, згідно Петлюри, йшов до тої наміченої ними цілі, це також історичний факт, нині вже загально відомий і стверджений. Вони прямо не заспокоювали найпримітніших потреб УГА, щоб таким чином примусити її всецїло підчинитися їм.

„По довгих переговорах стало на тім, що гроші одержать обі армії по половині (хоч Галицька Армія була куди більша) і що кожна на місці старатиметься засобити себе в харчі і матеріялі. Тимчасом приречених грошей Галицька Армія не одержувала.“

Відповідь Мартоса звучала: „Неправда! Вас стільки нема!“ Галицькі старшини були тим крайно обурені. „Ми не прийшли тут обманювати вас! Пришліть ковтолю і переконайтеся наперед, чи нас стільки нема!“

„Неправда! Вас стільки нема!“ Галицькі старшини були тим крайно обурені. „Ми не прийшли тут обманювати вас! Пришліть ковтолю і переконайтеся наперед, чи нас стільки нема!“

Розуміється, ніхто не перечеислював, тільки дальше силпалась образливі закиди, що представляються більший стан. А грошей не давали...

Як відомо, денікіні розграбили в листопаді 1919 р. великий скарб Петлюри, в яким було багато золота й цінних паперів англійських, французьких, американських і інших.

Як уряд УНР, згідно Петлюри, йшов до тої наміченої ними цілі, це також історичний факт, нині вже загально відомий і стверджений. Вони прямо не заспокоювали найпримітніших потреб УГА, щоб таким чином примусити її всецїло підчинитися їм.

опися перейшов до от. Махна, який пізніше його вбив) бачив я в актах Диктатури (де воно відінуло 6. жовтня 1919 й занотував під ч. 2404) тай записав у свій денник як куріоз.

А які були наслідки того всього? Наслідки були страшні! Українська Галицька Армія була фізично й мільтарно зорєднана. Щоб рятуватися перед повною загибїллю, УГА мала до вибору два виходи:

1) Або заключити з Денікіном перемир'я на певних умовах,

2) Або попати в цілоти в полон (російський або польський) без ніяких умов. Як відомо, УГА вибрала перший вихід і заключила з Денікіном договір, котрий зберігав її існування і забезпечував відродження, не нарушуючи в нічї її українського характеру.

Тут слід ствердити ще один історичний факт. Також Петлюра хотів вести переговори і заключити договір з Денікіном, але Денікін не хотів взагалі переговорювати з Петлюрою.

Так представляється „галицька зрада“ на тлі історичних фактів.

Подав Ів. С.

О. С.

НАЦІОНАЛЬНА БОРОТЬБА В СССР

Властиво не про національну боротьбу хочу я тут говорити, а про національне витечєлення (AUSROTTE), яке практикується в державі, Советів.

В Гельсінфорсі існує „Інгерманландський комітет“, який боронить інтересів фінської людности в околицях бувшого Петербурга. Недавно цей комітет опублікував новий тривожний звіт про положення інгріців. Вже в останніх роках до 30,000 інгріців примусово виселили Совети на Сибір, в Туркестан і на Кольський півострів над Білим морем.

Межї 27 квітня і 3 травня „очищено“ Лестальський округ, в Токсовській окрузі — виселено геть людність 12-тьох сіл. Від травня мусїли піти в світ за очі обидва найбільші села — Кірсьальо і Коркеяма, разом 150 родин. У червні наступила мала перерва, а потім знов виселено 8,000 людей.

Певно, ці висилки стоять у разячїй суперечности з постановами про охорону меншостей в фінско-московськїм мирі в Дорпаті. Але це не допоможе. Розбудова твердини починаєся з Кронштадта має бути зроблена російська Мальта, а з ськїм побережжї — мають бути зроблені великі підземні курави.

лу. При тому тисячі комсомольців України опинилися на засланих десь на Сибірі чи на Півночі, а багатьох з них перенесено туди на працю поза рамками чистки. А все лише за те, що комсомольці України були в душі прихильниками не московського комунізму, а українського націоналізму.

ревелі П. Заломання комсомолу на Україні відбилось і на зїзді гучним відгомном. Офіційно було заявлено, що комсомол України і його центральний комітет не вели належної боротьби з контрреволюцією і українським націоналізмом та самі попали під впливи націоналізму.

нів правлінь колгоспів, польових бригадирів, ланкових водіїв, в чому аж 65% становить жінки. Числові дані такі: 1,000 голов сїлград, 853 заступники голов сїлград, 2,313 секретарів сїлград, 1,649 рахівників сїлград, 1,364 голов колгоспів, 6,540 польових бригадирів, 2,376 тракторних бригадирів, 19,881 трактористів, 2,131 комбайнерів, 1,174 агрономів, 867 зоотехніків — це комсомольці. Отже разом коло 15% всіх членів комсомолу по селах займають провідні місця в сільському господарстві.

Певно, ці висилки стоять у разячїй суперечности з постановами про охорону меншостей в фінско-московськїм мирі в Дорпаті. Але це не допоможе. Розбудова твердини починаєся з Кронштадта має бути зроблена російська Мальта, а з ськїм побережжї — мають бути зроблені великі підземні курави.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

ТИХІ ТОВАРИСТВА.

Кажуть, що в Америці настає період тайних товариств. Повстають вони по всіх закутках краю і мають преріжні цілі й завдання.

Один священик з Канзас Сіті завдав собі труду зібрати імена цих „орденів“. Один з них хоче добитися того, щоб в Злучених Державах не було вільно мати уряду людини, що родилася поза границями краю. Інший „орден“ іде ще далі: він хоче депортувати всіх людей, що не родилися в Злучених Державах. Ще інші хотіли би винищити преріжні віри й преріжні національності, котрих вони не люблять.

Здається, що замість назвати це періодом тайних товариств, краще було би назвати це періодом ненависти.

НИКОМУ НЕ ШКОДИТЬ?

Декому здається, що це зовсім нормальне явище та що нікому в це не треба мішати, як хтось там когось ненавидить.

Є роджені американці, що на їх думку це нікого не обходить, що хтось-там ширить ненависть до людей, що родилися поза Америкою. Навіть між тими, що родилися поза Америкою, є люди, які теж не цікавляться такою агітацією, якщо вона їх особисто не дотикає.

Та чи не мав правди відомий американський німець, Карл Шурц, коли в 1903-тій році протестував проти жидівських погромів у Росії й у цьому протесті сказав: „Прослідкування й знущання Ледей за їх національність або віру є все злочинне, не тільки несправедливим для жертви, але й понижуючим для винуватця“?

РЕАКЦІОНЕРИ.

„Нью Йорк Таймс“ каже, що це слово знову входить у моду. Починають його вживати в політичних промовах і писаннях щораз більше.

Що воно значить? На нашу мову його найкраще перекласти словом „назадник“. Та що ж тоді значить „назадник“?

Належалося би це означення тому, хто стоїть за такі міри, правила чи політику, які замість вести людей наперед, до поступу, ведуть їх назад. Та тоді знову біда з тим, що веде людей наперед, а що назад.

Вислід розсліду змісту цього слова показує, що розумна людина не дасться керувати цим словом, поки не відповість собі докладно на цілу низку інших питань.

НЕРОЗУМНИЙ І ЛАЙКА.

Та чи поступають так звичайно люди? Ще великий англійський історик Меколей говорив, що люди вживають слова „реакціонер“ не на те, щоб допомогти собі при думанні, але на те, щоб охоронитися перед думанням.

Навіть люди, які не розуміють, що це значить поступ і назадництво, знають, що слово „реакціонер“ має негарне значіння. Отже вони й пришивають це слово всякому, кого вони не люблять. Як не знають, що нелюбий людині закинути, то його називають „реакціонером“.

ГЛУПОТА НЕ ДЕРЖИТЬСЯ ОДНОЇ ПАРТІЇ.

„Як бєєдники Демократичної Партії“, — каже „Нью Йорк Таймс“, — „не можуть придумати чогось проти републиканців, то їм найкраще осудити їх усіх, назвавши їх реакціонерами“.

Здається, що за подібну тактику вхопилися тепер большевицькі диктатори в Москві, коли закидують Троцькому, що він має зносини з фашистами.

У той самий час, як Москва дала Троцького фашистом, Троцький лаяв у французьких газетах єспанських фашистів.

Так московські диктатори пішли слідом бесідників Демократичної Партії, що не вміють думати, та слідами дураків Меколея, що думають заступити думку лайкою.

ВИЗИВАНКИ Й ЕСПАНІЯ.

Та коли Троцький лаяв противників єспанського уряду фашистами, то відій він теж, замість трактувати справу розумово, волів не думати, але послугуватися визиванкою „фашистів“, бо назвати когось це багато вигідніше ніж напружити думку над справою.

Тому й „Манчестер Гардіен“, як газета, що не боїться думати, хоча це трудно, остерігає своїх читачів перед називанням одної сторони в єспанській боротьбі комуністичною, а другої фашистською.

Та остороги „Манчестер Гардіен“ може не багато людей послухає. Відомо, людей, що люблять думати, все менше, як тих, що не люблять.

АНГЛІЙЦІ ПРО ЕСПАНІЮ.

„Який не буде вислід горожанської війни в Еспанії“, — каже „Манчестер Гардіен“, — „будучність для єспанського народу виглядає непотішна й гірка“.

Лондонський щоденник „Таймс“, що представляє в англійській газетярстві зовсім інші течії, як представляє „Манчестер Гардіен“, каже: „Який не буде військовий вислід теперішньої боротьби, здається, що неминучим вислідом буде в кождім випадку безпощадна диктатура. Більша ніж убивства та репресії, більша ніж вандалізм, душєня й горожанська війна, — є трагедія Еспанії“.

Противні собі газети годяться в своїх осудах єспанської горожанської війни.

ЗВІДКИ ДИКТАТУРА.

Американські газети подають звичайно в понеділок вітми з кращих проповідей, виголошених у неділю.

Зо слів проповідника Пола Морисина, виголошених в одній ньюйоркській церкві, вибрали слова: „Народи звертаються до диктатур, бо вони втралили довіру в свою здібність правити самі собою“.

Можна би спитатися: котрий з диктаторів потрапить правити народом, що не вміє правити самим собою? Але ці народи, що піддаються під диктатуру, цього не питаються.

ДИКТАТУРА Й РЕЛІГІЙНА ТЕРПИМІСТЬ.

Останньої неділі в одній церкві на Лонг Айленді проповідував Чарлз Макфарленд, генеральний секретар організації „Федеральна Рада Церков“. Він взивав католиків, протестантів і живів обєднати для оборони релігійної свободи.

Він говорив: „По всьому світі нині держава душить або бере контролю над релігією. Нема в тому огляді великої різниці між тоталітарною Німеччиною, напів-фашистським Мексиком і комуністичною Росією й Еспанією... У нашім краю нам грозить хаос безправства. Маємо Ку-Клукс-Клан, Чорний Леґіон і інші леґіони, маємо боротьбу нації з нацією, боротьбу між класами. Що найгірше, напасники часто кажуть, що це роблять в ім'я Христа“.

ЧИ У ВАШІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ Є ТАКІ ШКІЛЬНІ КНИЖКИ?

ЯК НЕМА, ТО ЗАМОВТЕ НА НАСТУПНИЙ ШКІЛЬНИЙ РІК У КНИГАРНІ „СВОБОДИ“.

ПЕРША КНИЖЕЧКА (Буквар) М. Матвійчука 40 ц. (Також маємо нове видання першої читанки М. Матвійчука з 1935 року. Коли хочете нове видання, просимо зазначити при замовленні. Ціна та сама, 40 ц.)

ДРУГА КНИЖЕЧКА (читанка для II класу) М. Матвійчука 45 ц.

ТРЕТЯ КНИЖЕЧКА (читанка для III класу) М. Матвійчука 60 ц.

ЧЕТВЕРТА КНИЖЕЧКА (читанка для IV класу) М. Матвійчука 75 ц.

ІСТОРІЯ УКРАЇНИ для дітей у чотирох частих з дуже гарними ілюстраціями М. Фаруха: КИЇВСЬКЕ КНЯЗІВСТВО; ГАЛИЦЬКО-ВОЛИНЬСЬКА ДЕРЖАВА; КОЗАЧЧИНА; УКРАЇНА В НЕВОЛІ. Це надзвичайно добре видання для вжитку в школах і для дітей. Кожна книжка коштує 20 центів. Ціна за всі чотири книжки разом 75 ц.

КОРОТКА ІСТОРІЯ УКРАЇНИ, І. Крижаневича 50 ц.

МАЛА ІСТОРІЯ УКРАЇНИ, І. Крижаневича 15 ц.

ПОЧАТКОВА ГЕОГРАФІЯ з багатьма мапками і картою, С. Рудницького 75 ц.

МАЛИЙ КАТЕХИЗМ християнсько-католицької релігії, укладений о. І. Рудович 35 ц.

БІБЛІЙНА ІСТОРІЯ старого і нового завіта, о. д-ра Я. Левинського 85 ц.

БІБЛІЙНІ ОБРАЗКИ. Перші початки науки релігії, о. С. Біленького 35 ц.

ХРИСТІАНСЬКО-КАТОЛИЦЬКА НАУКА ВІРИ в біблійних оповіданнях, о. С. Біленького 50 ц.

РУХОВІ ЗАБАВИ. Декотрі мають пісні 20 ц.

ВЕСЕЛА БАНДУРА, співачок з нотами 20 ц.

МАЛИЙ БАНДУРИСТ, збірка пісень для дітей, видання „Світ Дитини“ 25 ц.

СЕРЕДЕЧНИЙ ВІНОЧОК. Взаємні святкових баньок для українських дітейок. На іменина або уродини матері, батька, дідуся, бабусі, тети, сестри, брата, вчительки, товаришів. Також новорічні, великодні і різдвяні побажання. Пісенні привітти на Стяго Матері і декларації 35 ц.

МАЛИЙ ДЕКЛАМАТОР, збірка віршів до декларацій на всім національним й шкільним свята та обхода. Підбрав і впорядкував М. Таранюк. Видання „Світ Дитини“ 25 ц.

МЕТОДИКА правописних і словесних вправ з додатками: диктати, зразки говірок, списи висловів. Практичний підручник для вчителів і кандидатів учительського знання. Д-ра К. Кисельовського. Ціна 65 ц.

МЕТОДИЧНИЙ ПІДРУЧНИК до навчання перших початків українського письма, М. Матвійчука. Ціна 75 ц.

„СВОБОДА“

81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

ОЛІМПІЙСЬКІ ІГРИЩА СТАРИНИХ ГРЕКІВ

Цілий світ глядів недавно в сторону Берліна й оживдав нестерпаче кожної вістки із спортивних змагань. Таксамо було й колись, тому 3,000 літ, коли тодішній грецький світ — варвари не числилися — оживдав мистця із найбільших грецьких ігрищ в Олімпії.

776 р. перед Р. Хр. відбулися перші історичні ігрища в Олімпії; що правда, такі ігрища відбувалися там із давен давна, від хвилини, коли в старинній Греції відкрили правду: „Здорово душа в здоровому тілі“.

Нерозривну цілість двох частин існування одної людини: душі й тіла, старинні греки не відділювали від себе. Вони зрозуміли як слід гармонію душі й тіла. Це й бачимо в їхніх олімпійських ігрищах, що про них ось так співав грецький поет Піндар, співець побідників:

„Як найцінніший первень вода — Як золото — найбільший скарб землі — Як блискуче сонце найяркшіє проміння й жар зсилає — Так кожний грек лиш одні ігрища в Олімпії величає!“

Греки не знали сегого дня відпочинку — неділі; зате відбувалося в них багато свят у різні пори року й місяця, в честь різних грецьких богів. Греки думали, що богам най-

ліше подобаються ігрища. Крім того улаштували вони також різні ігрища місцеві, в честь народних героїв та померлих. В книгах найбільшого старинного півця, Гомера, стрічаємо описи таких прегарних ігрищ.

„Коли Ахиль втратив svojого товариша, що згинув у боротьбі, то вважав, що не зможе ніяким іншим способом віддати погіблому честь, як лиш уладженням змагань.“

Король Алькіной, коли хоче показати своєму гостеві, до чого здібний його нарід, — уладжує ігрища, щоб тим чином звеличати присутність достойного гостя.

Декотрі ігрища відбувалися постійно в означених місцях у честь богів; з них чотири добули з часом значіння „пангелєнських“ — загальногрецьких. Були це: найславніші Олімпійські (Олімпія в Елїді) — Істмійські (в Дельфах) — Істмійські (під Коринтом) та немейські (Немея в Арголїді на Пелопонезі). Ті ігрища називали „святими боротьбами“. Найславніші були Олімпійські ігрища. Місяць — в котрім відбулися ті ігрища — був місяцем святого миру. Ігрища відбувалися в честь найбільшого грецького бога Зевеса. Місце, де відбувалися ігрища, було святе і недоступне для тих, що йшли у злих намірах, або зі зброєю. Всі учасники змагань і видці, що йшли на

змагання, були під опікою Зевеса й їх не можна було бити чи робити їм пакости. Ця нетикальність осіб і час святого миру об'язувала всіх, і то не лише греків, але й чужі держави. Могутні держави під загрозою клятви — навіть Александр Македонський — платили без найменшого спротиву високу гривну за зломання цього святого миру жовнірами. Святий мир знаходив послух у всіх; всі кидали міжусобиці, племена переривали свої ворожнечі, забували підчас того свята за свої злоби й йшли безпечно на ігрища. Це було найбільшим середником до збуждення інстинкту спільноти в усіх греків. Якою популярною була Олімпіада, хай свідчить про це факт, що греки числили за німи роки. Олімпійські ігрища відбувалися що чотири роки, а час від одного до других звався „Олімпіадою“.

Точні початки Олімпійських ігрищ не є нам відомі. За переказом творцями Олімпійських ігрищ були Пельопс та Геракль.

Як історичний основник та відновник ігрищ є відомий король Еліцій Іфит. Павзаній каже, що в Олімпії є старий мідяний кружок, так званий „диск Іфита“, де був виписаний закон святого миру.

Точна історична дата датується з р. 776 перед Хр., коли Елієць Корєбос побив у бігу; є це достаточо відомий історичний факт. Рік 776 п. Хр. є отже відомим нам роком створення ігрищ і від тоді числили греки за Олімпіадами.

Як жеж виглядали Олімпійські ігрища?

„Надійшов час Зевесового свята, Повздеріть сварки! Зброї замовкніть! Цеж бог Зевес всіх в своїх порогах витяє!“

Вільні й свобідні є для всіх дороги, Над всіма сам Зевес боже-ську опіку має“,

так звучав закон святого миру, який закінчував всі сварки в цілій Греції. Кожний був безпечний, міг без боязни опустити свій дїм і піти до святого місця, бо панував святий мир.

По всіх усядах висилали окличників з запрошенням до участі в ігрищах. Але участь в ігрищах могли брати лиш ті горожани, що нічим не провинилися, були чесними й справедливыми та які як слід сповняли свої горожанські обовязки. Тому й не один із змагунів мусів резигнувати з участі в змаганнях за найбільшу нагороду ігрищ лавровий вінець, тому, що не віддав колись чести Зевесові, або спроневірився грецькій народній справі.

Підчас одних ігрищ трапився такий випадок, що Темістокль виключив із ігрищ гордого Гієрона з Сиракуз тому, що той не взяв участі в боротьбі проти наїзників Персів!

Надійшов вкінці нетерпеливо очікуваний день. Заповнився 50,000-ною товпою стадіон в Олімпії.

У першім дні Ігрищ не відбувалися ні одні змагання. „Зачинай з Богом кожне діло“ — було законом у греків. Тому найперше треба було принести Зевесові, в якого честь відбувалися Ігрища, велику жертву. По тім релігійним церемоніям входили на стадіон судді т. зв. „гемяноудки“ із змагунами, що ставали до змагань. Многочисна товпа замовкла; змагуни підходять під статуу Зевеса й присягають, що боротимуться згідно з приписами, а судді — що справедливо будуть оцінювати осяги. У змаганнях брали також участь хлопці; за них складали присягу старші. Тепер відділювали хлопців від старших; окличник викликавав тепер кожного змагуна зоркрав, щоб нарід знав його назвище, Судді переконую-

лися тепер, чи змагун є вільний — бо таким лиш можна було змагатись — греком, а не невільник, і чи все словив гідно свої обовязки. Всі присутні мали також право викзувати тих, що були негідні брати участь у змаганнях; тоді судді зараз переводили слідство, і коли лиш виявилась якась найменша провина, як зневага влади, богохульство, злочин і т. д. — то тоді такий змагун був виключений від змагань. І так осуджували кожного.

По скінченні наступало лькування. По короткій молитві, підходив кожний змагун до срібної урни і витягав жереб, котрий назначував йому противника, що з ним мав боротися. Церемонії всі тягнулися пізно в ніч, тимто й на тому кінчився перший день.

Другого дня відбувалися біги. Першим з черги був найдовший з олімпійських бігів т. зв. „доліхос“. Змагун мав перебігти 24 разів стадіон довкола; одно окруження числило 192 м., тобто цілий біг чився 4,608 метрів. Стадіон був висипаний піском, що дуже утруднювало біг. Висловом цього є малюнок, що доховалось до нас; на малюнках бачимо велику працю, що її виконують бігці при бігу. Черговий біг т. зв. „стадіон“ був жеж коротший; бігали одно окруження. Переможець того бігу був найпочеснішою особою ігрищ. Третій біг відбувався на два окруження.

Як скоро бігли старинні греки? Тяжко на це відповісти, бо вони не міряли бігу годинником, а тільки на основі того, хто перший прибігав до мети. Але доховалось кілька осягів, які приблизно дають образ скорости їх бігу. І так, коли Перси йшли походом на добуття Атен, греки не висидали до Спарти з просьбою про поміч ані корабля, ані їздя, тільки вислали бігуна Федина. Віддаль між Атенами й Спартою (220 кілометрів) перебув він у двох днях. Беотієць Евхїд перебіг за один день з Плетей до Дельф і наздав більш як 150 км., але у цілі вправ мертвий. Його земляк, Лястен, змагався в бігу з конем 30 км., а інший грек по своїй перемозі на олімпійських ігрищах перебіг за одну ніч з місця ігрищ до svojого 30 км., віддаленого міста, щоб повідомити про свою побіду.

Ці факти свідчать про велику витривалість старинних греків. По бігах наступало дужання. Вимагали вони багато сили й зручності. Змагались двома способами: або треба було противника положити три рази на землю, або перетягнути борно на землю, треба було примусити його, щоб витягнув руку і опризнав себе побідженим. Змагуни боролися голі. Тіло смарували оливою та посипували піском або попелом. По боротьбі зіскрбували це закритим ножем. При дужанні дозволене було все: можна було підставляти ноги, вдяряти в горло, викручувати руки і пальці. Була це боротьба, яка нагадує може більше сьогоднішнє юдо (рід джіу-джіу), або вільно-американське дужання, де також дозволені всі хопи.

Змагуни були всі рослими греками, яким не бракувало ні сили, ні відваги. Тут могли різьбарі знаходити вищу силу при творенні чудесних статуї, що доховалось до наших часів; чудують вони нас своїм ніжним відчуттям і гарною композицією. — („Новий Час“).

Між приятельками. — Я така мєслєна, Ромко подарував мені своє серце. — Вважай! Обходься з ним обережно. — Чому? — Бо шойно тамтого тижня сказав мені, що я зломляла йому серце!

УКРАЇНІ

Гей там — святиня: з ваів чорнозему, Зї золота пія, із блакити степів И з лазуру синьоблачних Елєвїв, Де сонце летєть мов промінний спів,

Туди, туди Все рве мене туга, Молїтєся До Тебе, дорога,

О Ти, народе споконївнє віно, Моя голубо-золота Вкраїно!

А там — голубо, ах, таміша ада, І в страстях мук — народ як божий [Син...]

Перемогла його насїла я зрада, Втопиши в кровї наш вильовний чин.

Туди, туди Орканами вихрї — Туди несе Мене мїй сум, мїй гнїв,

Де Ти конаєш смертю Уголіна, Ти — прєбагата хлїбом Україно...

Та он — Твердїня: з криїї тїсачлїт, З кістк, і кровї велїтнїв-героїв, З завязїт, що його не одолїть, І з віри в Чин й зї заваги боевої,

Туди, туди У змаганя новє, Архангєл Помсти Громом нас зове

До Тебе, Ти непомиєна країно, Моя незломна духом Україно!

Остап Гриняї.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

WHATS WRONG WITH THE UKRAINIAN PROFESSIONAL ASSOCIATION?

The question has been asked time and again both by professional and laymen without eliciting a satisfactory answer. It is readily admitted that the need for such an organization exists, and that an effort has been made to give it life. The chief criticism is leveled at the lack of an intelligent program and the absence of constructive activity. This was particularly noticeable during the last convention in Detroit.

The only remedy is a complete overhauling and reorganizing. We need not one or two individuals, but all who are really interested to devote some of their time during the entire year for the benefit of the organization. We should have a program committee which would be charged with the duty of preparing a program not only for the convention, but all the year round. The convention program should concentrate on one or two, at most three, related topics, and should be presented in a scholarly manner and thoroughly discussed. This requires an early selection of subject matter and speakers, so as to allow at least six months time for preparation.

It is not expected that every Ukrainian professional man or woman will be interested in the organization or take an active part in it. We should seek for quality and not for quantity. Our aims and purposes should be clarified and crystallized in order to revive and retain interest in the organization. A monthly magazine, even if it's nothing more than a leaflet, should be printed for circulation among professional men, touching upon their personal interests and personalities, as well as more general Ukrainian-American topics.

Quite a few very able and competent men have attended our conventions, but some of the most capable of them have utterly refused to have any responsibility or take any active interest in the organization, or at least have limited their interest merely to floor discussions at the convention. Perhaps they should not be censured for this inasmuch as the officers and organizers of the association have neglected to show proper interest in the organization.

Those of us who feel that the association can be made worth while, will attend the convention at Philadelphia with the idea that the Ukrainian professional man can demonstrate his capacity for organization, rather than remain content to be the aimless, ineffectual individual he has been to date. Let us go to the convention not so much with the idea of enjoying and profiting from a good program, but more with the idea of revamping the organization to insure a good program for 1937.

John Panchuk.

Також редукуїя.

Директор тюрми до злочинця: — Решту карї вам дарували. Злочинець: О, фе! То тут також редукують.

ЖИТТЯ І ЗВІЧКИ У ТИБЕТИ.

Найменше відома у світі країна.

Член італійської академії і один із перших живучих дослідників Тибету, Джузеппе Тучі, подав у міланській „Летурі“ дуже цікаві подробиці про життя та звичай в країні ламів (священиків) і 10,000 монастирів. Тибет, каже Тучі, найменше відома країна у світі. Головною дуже мало авб і зовсім невідома західна частина цієї країни. Ця частина простягається на висоті 12,000 до 15,000 ступнів над рівнем моря. Це велетенська високорівня, яка не має ні шляхів ні доріг, лише то тут то там є караванні стежки.

Температура роптом змінюється і між днем і ніччю буває ріжниця 40 до 50 ступнів. Ночі дуже студені. На цій велетенській високорівні годі щонебудь роздобути зісти. Нема ні трави для коней і верблюдів. Всюди лише пустеля, камінь або ледники. „Які“ (гімалайська худоба) це найліпші вочні звірята у тибетанській високорівні. Одинокі біда, що не можуть видержати довгої подорожі, зрештою дуже відпорні та вдоволяються малою кількістю поживи, а гарно йдуть угору або сходять із гори й найбільше стрімкої.

А краєвид тієї частини Тибету дуже гарний, чарівний. Та частина Тибету має дуже старі пам'ятки. Тибетанські пастухи дуже скромні. Відживляються дуже мало і попросту треба чудуватися, що можуть видержати таке гостре підсоння. Хоч тибетанці мусять усе боротися з природою, щоби здобути те, що найпотрібніше для життя, вони є веселою вдачі. Може й ця прикмета додає їм потрібної сили та видержливості в боротьбі за існування. А може їм буддійська релігія дала силу та терпеливість переносити такі життєві труднощі?

Тибетанські погоничі та провідники нашої каравани ніколи ні на хвилину не були в поганому настрої. Вони не знають, що це меланхолія, тут, жаль. Підчас нашої мандрівки ми часто стрічали патронів, які провели ніч на двійтарі, щоби тут у тині мерців роздумувати над марністю життя. І гостра тибетанська студія їм у тому не перешкоджувала.

Тибетанські паломники люди худощаві, майже сама шкіра та кости. Пють воду лише з людських черепів, які переробляють у формі збанка або миски. Кожен із них має перетягнений на рамені бубон, в який вдярає кістками мерця. Однак ніколи не струнули ми паломника, що не був би ве-

ВІДОЗВА

ДО ЧЛЕНІВ ТОВАРИСТВА НАРОДНИЙ ДІМ УКРАЇНСЬКИХ АМЕРИКАНСЬКИХ ГОРОЖАН, ЧЛЕНІВ І УРЯДНИКІВ УСІХ ТОВАРИСТВ І БРАЦТВ, УСІХ УКРАЇНСЬКИХ БІЗНЕСМЕНІВ ТА ВСІХ УКРАЇНЦІВ В JERSEY CITY, N. J.

ВИСОКОПОВАЖАНІ ГРОМАДЯНИ! Отсею дорогою Уряд Народного Дому Українських А-мериканських Горожан має честь запросити вас на

НАДЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

нашого Товариства, які відбудуться В ЧЕТВЕР, ДНЯ 20-го СЕРПНЯ (AUGUST) 1936 РОКУ В САЛІ НАРОДНОГО ДОМУ, під н. 386 JOHNSTON AVE., JERSEY CITY, N. J. ТОЧНО В ГОДИНІ 8:30 ВЕЧОРОМ.

На цих зборах возьмемо під розвагу дуже важні справи, які відносяться до всього українського загалу в Джерсі Сіті

Обговоримо справу купна Народного Дому, це є реальність для Товариства Народний Дім Українських Американських Горожан в Jersey City, N. J. При тій нагоді будемо мусити застановитися над найбільш важливими виборами президента Злучених Держав та інших урядників, як сенаторів та конгресменів. Ми, як горожані Злучених Держав не тільки повинні би, але мусимо, бо це є святий обов'язок кожного горожанина, взяти живу участь в акції виборчій при тій нагоді виберемо комітет виборчий, який займеться цілою акцією виборчою. Уряд Народного Дому має повну надію, що Ви, Шановні Родичи, зрозумієте вагу справи і прибудете громадою на ці збори! Jersey City, N. J., дня 17. серпня 1936.

ЗА УРЯД НАРОДНОГО ДОМУ: Андрій Шоста, предсідник; Іван Білобрам, касієр; Антін Онисик, секретар.

селий, або щоби був сумний чи зажурений. Навпаки, це люди дуже веселою вдачі, які щиро виявляють свою внутрішню радість. Вони вдоволені та веселі.

Зрештою тибетанці дуже нечисті люди, як і ескімоси й взагалі всі примітивні народи, що живуть у тяжких кліматичних умовах. Нечистота тибетанців просто неправдоподібна. Причиною тут безперечно є і недостача води та труднощі, щоби собі справити більше одяжі. Тибетанець викупається лише тоді, як мусить переплисти ріку. Зрештою вода ніколи не доторкнеться його тіла. Тому шкіра тибетанців покрита грубою верствою кори, яка витворюється наслідком поту та пілу. Таксамо є з жінками. Вони не знають навіть найелементарніших приписів гігієни. І кожного раз, як ми стрічалися з тибетанцями, тяжко було нам дуже, щоби не заткати носа.

Молоді тибетанки гарні й усе всміхаються. Та вже на 30-тому році життя дуже старіються та подобають на бабуся, ослаблені, виснажені, лице поморщене так, що подобають на справжні карикатури. Це наслідок дуже тяжкого життя і того, що слабо відживляються та непривітного підсоння.

Дівчина виходить заміж за всіх братів даної родини. Себто є матріархат. Крім того, може із примхи чи з якоїсь інтимної потреби, кожна тибетанка має ще помічного чоловіка, який звичайно зчасом стає господарем хати. Всі чоловіки сліпо слухають своєї одинокі жінки й так у родині панує повна згода.

Молода господиня... Припис каже: „Візьми добру ложку цукру“. Візьму найкраще срібну.

МАЛИЙ ДИПЛОМАТ. До панства Фуярських прийшов у відвідини вуйко Ілярко, брудний як темна ніч, лисий, як макогін, горбатий, як доля письменника, носатий, як сам президент сіоністичного конгресу.

Хоч стільки мав вуйко поганих прикмет, втати його Фуярські незвичайно радо, бо обіцяв їм колись свій доволі великий маєток записати. Малому Юркові строго заборонили щонебудь говорити про гідоту вуйка. І справді Юрко сидить якийсь час біля вуйка, довбає чейно пальцем у носі і вкінці питається: — Чи Бог сотворив усіх людей? — Так, синцю. — А вуйця теж? — Так, синцю, — відповідає батько, зблівши зі страху, щоби не вразити багатого кривняка. — Ну, то Бог мусів десь добре насміятись — каже Юрко, підсміхуючись невинно.

ЩО ВИ ЗНАЄТЕ ПРО ЛЕМКІВЩИНУ? Коли хтось питається Вас про Лемківщину, чи можете дати вдоволяючі відповіді? Що діється тепер на Лемківщині. Відповіді на ці питання знайдете в новій книжці ІЛЮСТРОВАНА ІСТОРІЯ ЛЕМКІВЩИНИ написав Юліан Тарнович 284 сторін — 100 ілюстрацій. — Ціна \$1.00. Заомвляйте в книгарні „СВОБОДА“, 81-83 GRAND STREET (BOX 346), JERSEY CITY, N. J.

МАРІЯ повість УЛАСА САМЧУКА ціна 50 центів. Замовлення сати на адресу: „СВОБОДА“ 81-83 GRAND ST., P. O. BOX 346 JERSEY CITY, N. J.

БЛИЗНІЯ ТА РЗНАНА.

Порада Юкунди, щоби хлопці ховалися на деревах перед надходячим львом, не здалася їм ні на що. Бо в цілковитій темноті, якою скутані були нетри, вони не могли доглянути ніякого дерева. Вони розводили руками довкруги, стараючись напам'ятки захопити якусь дерево. Однак їх пальці не знаходили нічого.

„Скоріше!“ — кричав на них Юкунда. „Лев підходить ближче і він голодний“. Справді недалеко від них у кущах захрустіли сухі патики під тягаром тяжкого звіра. Хлопці нервово кидалися на всі сторони, щоби знайти якусь дерево. Втім Док натрапив на щось тверде руками. Обмінуючи, він почув, що це дерево.

„Гей, Дік!“ — він закричав. „Ось ходи лиш сюди, тут є дерево!“ По короткій хвилі Дік відповів: „Гаразд, не журися, я вже теж знайшов його. Скоро лише вдяпнуємось на нього“. Тріскіт хабаззя тепер було чути дуже близько. Док спробував піднятися по корі вгору, однак це йому не вдавалося. Зновуж руками він не міг обняти дерева.

З Діком була та сама історія. Він теж не міг видряпатись на дерево і по кількох пробах злетів знов на землю. Інстинктивно хлопці підняли вгору руки, щоби намацати над головою яку галузь, по якій вони вже дісталисяб вище. Та галузи теж ніде не було. Тимчасом муркотіння звіра вже було їм майже за плечима.

УКРАЇНСЬКА МОЛОДЬ ДО МОЛОДИ СВІТУ

Зприводу XI Олімпійських Ігор в Берліні передано німецькому канцлерові А. Гітлерові, міжнародним олімпійським властям, берлінським дипломатичним представництвом, поодиноким олімпійським дружинам і міжнародній пресі меморіал, якого український текст звучить: Олімпійська Молоде! Олімпійський давні, що з вежі німецького Державного Спортивного Грища могутнім тоном кликав молодь усього світу — відзивався і до нас — молоді 45-мільонової Української Нації. Але ми не могли послухати його зазиву. На широкіх просторах нашої країни між Карпатами на заході й Кавказом на сході, по обох берегах українського Дніпра, на соняшному просторі землі, що прилягає до північної половини берегів Чорного моря — живемо ми, українська молодь, заповнені одною ідеєю, записані однієї службі: боротьбі за Державність власної нації!

Пересилаємо Тобі, щаслива Молоде незалежних держав світу, палкий привіт і вислів сподівання, що на наступних Олімпійських Іграх спільно продують наші слова олімпійської присяги, спільно стануть найкращі з вашої молоді до шляхотного змагу за лавровий вінок олімпійської перемоги, а на олімпійських майданках між Твоїми, Молоде державних народів, прапорами замає наш український жовто-блакитний прапор!

Олімпійська ідея — це ідея наближення народів. Ми, український народ, не хочемо виректися цього ідеалу наближення до решти культурного світу. Коли нам, як недержавному народові, не вільно вислати на всесвітню стрічу і світу нації нашої дружини — висилаємо туди цей свій апел:

Українська нація не хоче, остане поза кругом культурних націй, не хоче вирікатися наближення з іншими національними культурного світу! І наш народ самоозначився був у душі теж американського президента Вільсона та відновив перед несповна двома десятиріччями свою державну самостійність коштом крові соток тисяч. В 1917 році стали східні українські землі, в 1918 західні українські землі на шлях свободи Нації. В 1919 році зеднана вся українська нація й територія в національній державі опинилась вільною й повноправною в колі других державних народів світу. Збройне насилля хижачьких усвідів стерло з лица землі українську державу й роздерло живий організм нації на чотири частини. Але нема на

світі сили, щоби збила в мільонів волю жити спільним, незалежним, повновартим життям. Дух боротьби за Свободу владно вітає нині по всій Україні! Українська молодь у перших лавах визвольного фронту своєї нації!

Нас, української молоді, нема на XI Олімпійських Іграх в Берліні. Але духом ми з Вами, олімпійські Борці, всі ми: ті, що на волі, й ті, що по засланнях і тюрмах, гнані й переслідувані чотирма націями — нашими займанцями. Між усіми вражіннями, які поведеш, Олімпійська Молоде, з оних Ігор у своїй країні, поведи й це наше слово молоді нації поневоленої, але не зломаної, вичеркуваної при всіх нагодах із круга культурного світу, але серцем і душею прив'язаною до ідеалів цього світу, молоді, повної віри в своє Право й у своє Майбутнє!

В імені української молоді: ЦЕСУС (Центральний Союз Українського Студентства), МУН (Молоді Українські Націоналісти Америки й Канади), СУМ (Союз Української Молоді на Далекому Сході).

В імені підписаних організацій передало меморіал Українське Студентське Товариство „Зарево“ в Берліні.

ДИВНІ ЗВІЧАТ КУРДІВ

Курди живуть уже від другої половини другого тисячеліття перед Хр. на узбіччях Аратату (по курдськи ця гора зветься Ейрі або Агірі Даг) в ріжних частинах східної Малої Азії. Значна частина курдських племен живе в Мезопотамії, в Персії та в вірменській советській республіці. Більшість курдських племен належала первісно до арійського племені, однак під сильним і безупинним впливом малоазійських неіндоєвропейських народів і народців засимілювалася расово так, що сьогоденній курдський тип найбільше схожий на малоазійський тип.

Релігійно курди в великій частині визнають Алія і суніти. Мала частина курдського народу належить до секти суїтів, які творять місток між турками та курдами. Сьогодні релігія не відіграє вже в курдів такої великої ролі, як колись. Не мають уже мечетів, не признають годжі.

Релігійними вчителями курдів є шейхи (начальники), сеїди або діди. Їх влада дідина, а вважають їх святими. Курдські сеїди вважають собою релігійною основою, а всі злочини, виконані проти голосу совісті, проклинають

Сеїди мають свої релігійні громади в Курдістані. Раз на рік, звичайно в осені, подорожують ослами по курдських селах і виконують дивні обряди, злучені часто з оргіями-забавами. Це одинокі річне свято, в курдській мові зване „джівад“, святкують дивно: як лише сеїд приде у курдське село, іде до віта. Всі знають, що сеїд приїхав, і кожний дати печуть на цукор, з „кембе“, (рід крутого, смачного хліба), який курди роблять із масляного тіста, а печуть у горячому попелі в примітивних печах. Як звечоріє, намагають жінки й чоловіки святочну одяжу, кладуть „кемба“ до торби та йдуть із тим до вітвотрої хати, де замешкав сеїд. Курди, один за одним, кладуть „кемба“ перед сеїда (який сидить на східній стороні), цілують його в руку та сідають кругом нього. Сеїд говорить про добро і зло та вживає віруючих співодівати. Коли довідається, що хтось із них убив чоловіка, осудить і проганяє його. Потім сеїд бере свій саз (східний музичний інструмент) і починає на ньому грати, причому співає гарні містичні пісні, що мають дуже милу мелодію. Це свято тягнеться аж до півночі. Точно в 12-тій годині роздає сеїд „кемби“ між присутніх на знак, що їм відпускається грихи. Потім погасяють глиняні лампочки, а що далі діється, знають лише учасники. Ті церемонії дуже схожі до культу, який у правдивих часах виконували у святині богині Анаїті в ріжних частинах Малої Азії. Курди не придержуються рамазану (посту), а хоч коран не дозволяє, пють весело вино й горілку, що є частиною їх релігійних обрядів. Почитають духів своїх прабатьків. Спільних свинтарів не мають. Кожна родина хоронить мерця там, де є джерело. Без джерела нема гробу, а що курди вірять у посмертне життя, дають на гроби та кож ріжні страви. Гроби для курдів є святинами, про які оповідають собі фанатичні оповідання.

Більша частина курдів займається головно випасом худоби і хліборобством. Літом живуть по шатрах, званих „о-ба“ або „яйла“. Роблять там добрий йогурт із овечого молока. Зимою живуть по селах. Також дуже добрий є товстий овечий сир, що походить із шатер курдських гір. Курди роблять масло з йогурту, а не зі сметани.

Курди дуже гостинні, однак більшість із них має нахил до грабіжництва, яке вважають відвагою. Курд хвалить свого сина тоді, коли вкраде осла або мула, вівцю або верблюда і що добути принесе йому.

БОЛІ НІГ Рани на ногах, опухлі ноги, набряклі жила, болячі ноги, флебіт (запалення жила), пухлякі або болячі коліна чи кісточки і ревматичні ноги успішно лікуємо новими європейськими методами без операції. Офісові години: щоденно від 2 до 6, в понеділки і четверги від 2 до 8. ТВОРИМО ПО УКРАЇНСЬКИ. L. A. ВЕНЛА ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СПЕЦІАЛІСТ 28 W. 89 St., New York City.

ПЕТРО ЯРЕМА УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В БРОУК, БРОУКЛІН, NEW YORK І ОКОЛИЦАХ 129 E. 7th STREET, NEW YORK, N. Y. Tel. Orchard 4-2568. BRANCH OFFICE & CHAPEL: 707 PROSPECT AVENUE (cor. E. 185 St.), BRONX, N. Y. Tel. Dunlow 4-2568.